

datum 4 december 2018
doorkiesnummer 7708
email r.treffers@oogziekenhuis.nl
uw kenmerk
ons kenmerk RT/ab/188452/0241
onderwerp het experiment TopZorg in Het Oogziekenhuis Rotterdam
afdeling raad van bestuur

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Anno 1874

Geachte heer, mevrouw,

In aanvulling op de eindrapportage 'Evaluatie TopZorg' van ESHPM ontvangt u hierbij een reactie van Het Oogziekenhuis Rotterdam op vier jaar TopZorg. Het Oogziekenhuis ademt TopZorg en voelt zich sterk verbonden met dit experiment, vandaar dat wij graag van deze gelegenheid gebruik maken om te reflecteren op vier jaar TopZorg, kort in te gaan op de conclusies en aanbevelingen van de eindrapportage en onze visie op de toekomst te geven.

Het Oogziekenhuis combineert al vele decennia zeer specialistische zorg, opleiding en wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de oogheelkunde. Wij zijn ervan overtuigd dat juist deze combinatie ons in staat stelt om de beste en meest doelmatige zorg te leveren aan onze patiënten, zowel nu als in de toekomst. De topreferente oogheelkundige zorg (last resort functie) is binnen het huidige bekostigingssysteem niet bij de zorgverzekeraars belegd. Via kruissubsidiering en steeds tijdelijke aanvullende bekostiging vanuit de NZa financierde Het Oogziekenhuis in het verleden de topreferente zorg en onderzoek. Door veranderingen in de financieringsstructuur van zorg werd het steeds lastiger om dit palet aan activiteiten te kunnen bekostigen. Het Oogziekenhuis heeft daarom met veel enthousiasme meegedaan aan het experiment TopZorg.

Het Experiment TopZorg in Het Oogziekenhuis

Uit de verscheidene groepen patiënten aan wie Het Oogziekenhuis topreferente zorg biedt zijn specifiek de groepen met de volgende aandoeningen binnen het TopZorg-experiment gebracht: persistente hoornvlies (cornea) afwijkingen, glaucoom bij patiënten die niet of onvoldoende reageren op de medicamenteuze behandeling, chronische uveitis en netvliesloslating.

Een hoofddoel voor Het Oogziekenhuis was om de omvang van deze groepen op basis van objectieve criteria te kwantificeren. Daarnaast is het leveren van hoogwaardige, topreferente zorg alleen blijvend mogelijk in combinatie met wetenschappelijk onderzoek. Dit zorgt voor verdieping, verbetering van diagnostiek en behandeling en behoud van de beste specialisten. Een tweede doel was om via TopZorg aan de hiervoor benodigde onderzoeksinfrastructuur bij te dragen. Daarnaast wilden we via TopZorg ook de opleiding van AIOS en fellows, die leunt op onze

brede en kwalitatief hoogstaande patiëntenzorg en innovatieve mindset, versterken. Tot slot onderkent Het Oogziekenhuis zijn voorbeeldfunctie en bood TopZorg ons de mogelijkheid om nog meer te doen aan kennisoverdracht aan zorgprofessionals, patiënten en andere maatschappelijke partijen.

Het Oogziekenhuis heeft zich de afgelopen jaren ingespannen om deze doelstellingen te realiseren en is trots op de behaalde resultaten. Dankzij TopZorg heeft Het Oogziekenhuis onder meer de volgende resultaten kunnen bereiken:

- Allereerst stelde het experiment ons in staat een groot volume aan topreferente patiënten te blijven helpen, opleiding, onderwijs en kennisverspreiding te continueren en onderzoek te doen. De maatschappelijke relevantie hiervan volgt direct uit ons grote aandeel in deze activiteiten in Nederland (24-37% voor de TopZorg-patiëntenstromen, tegenover ongeveer 7% voor een gemiddelde UMC¹).
- TopZorg heeft het mogelijk gemaakt om zorgvernieuwingen, meetinstrumenten en werkwijzen te ontwikkelen en te implementeren en om de effectiviteit en efficiëntie van behandeling van topreferente oogheelkundige patiënten te verbeteren door wetenschappelijk onderzoek.
- Door registratie van zorgproducten via de ICD-10-classificatie, die veel fijnmaziger is dan de landelijke DOT-registratie, heeft Het Oogziekenhuis de omvang en de meerkosten van de topreferente zorg gedetailleerd in kaart gebracht. Deze systematiek resulteert in indicatoren die ook elders toepasbaar zijn, bijvoorbeeld voor diverse ROBIJN-labels.
- Samenwerking met andere organisaties en instellingen is voor Het Oogziekenhuis van levensbelang. Binnen en buiten de TopZorg-projecten wordt met algemene universiteiten en UMCs – juist ook buiten de oogheelkunde – samengewerkt. Met grote regelmaat verwelkomen we dan ook binnenlandse en buitenlandse promovendi en fellows, die juist vanwege het TopZorg-profiel naar Het Oogziekenhuis komen.
- Kennisoverdracht is een belangrijke pijler van Topzorg. Het Oogziekenhuis heeft daar invulling aan gegeven door, naast de meer conventionele kennisdeling met zorgprofessionals, ook anderen te informeren over uitkomsten van onderzoeken, bijvoorbeeld tijdens speciaal georganiseerde informatiedagen voor honderden patiënten en anderen geïnteresseerden. Kortom: Het Oogziekenhuis heeft aangetoond een categoriaal ziekenhuis te zijn met een essentiële zorg-, onderzoeks-, opleidings- en onderwijsfunctie.

Toekomst TopZorg in Het Oogziekenhuis

ESHPM heeft het volledige experiment, naast oogheelkunde bestaande uit de domeinen hartaandoeningen, longziekten, neuro en traumazorg, geëvalueerd in hun rapport Evaluatie TopZorg. Wij onderschrijven in grote lijnen het geschetste beeld en de conclusies uit dit rapport. De grote maatschappelijke rol van Het Oogziekenhuis komt hierin duidelijk naar voren. Ook wordt de grootste belemmering voor een duurzame invulling van deze rol, het ontbreken van

¹ Zie §3.3.3 van Evaluatie TopZorg, ESHPM, november 2018

structurele financiering voor zeer specialistische zorg en wetenschappelijk onderzoek², benoemd.

Daarnaast laat de evaluatie zien dat we, mede vanwege de vele tertiaire verwijzingen (tot wel 60%³), veelal buiten de grenzen van Nederland kijken. Dit wordt onderschreven door onze rol als medeoprichter van de World Association of Eye Hospitals, uit de totstandkoming van het merendeel van onze publicaties in internationaal verband⁴ en uit onze deelname in verschillende EU-projecten.

Als gespecialiseerd, categoriaal centrum met een hoog patiëntvolume en een eigen onderzoeksinstituut kan én wil Het Oogziekenhuis samen met (internationale) samenwerkingspartners als UMCs, innovatieve start-ups, technologiebedrijven en technische universiteiten een (internationale) voortrekkersrol spelen. Niet alleen op zeldzame aandoeningen en zeer specialistische zorg, maar ook op de eenvoudigere hoog volume patiëntengroepen waar relatief weinig onderzoek op wordt gedaan⁵. Gezien onze patiëntaantallen en homogeniteit van één specialisme zijn wij hiervoor de ideale proeftuin. Met dergelijke (internationale) samenwerkingen zorgen we voor bedrijvigheid, doelmatigheid en kennis waarvan de mogelijke toepassing verder reikt dan oogheelkunde alleen.

Het Oogziekenhuis pleit daarom voor een gelijk speelveld tussen academische en niet-academische instellingen waarin structurele financiering primair op basis van objectieve, inhoudelijke criteria plaatsvindt en projectsubsidies worden toegekend op basis van kwaliteit. Zowel patiënten als de maatschappij hebben recht op excellente, doelmatige zorg, een kwalitatief hoogwaardige opleiding van medisch specialisten en wetenschappelijk onderzoek op alle relevante gebieden – iets dat nu nog onvoldoende gebeurt⁶. Het Oogziekenhuis blijft zich inzetten om dit mogelijk te maken en kijkt uit naar een toekomst met duurzame TopZorg.

Met vriendelijke groeten,

Ron Treffers
voorzitter Raad van Bestuur a.i

Hans Lemij
voorzitter CMOR
(Coöperatie Medici Oogheelkunde Rotterdam)

² Zie pagina 89 van Evaluatie TopZorg, ESHPM, november 2018

³ Zie §3.3.4 van Evaluatie TopZorg, ESHPM, november 2018

⁴ Zie pagina 63 van Evaluatie TopZorg, ESHPM, november 2018

⁵ Onderzoek waarvan je beter wordt. Gezondheidsraad, oktober 2016.

⁶ Onderzoek waarvan je beter wordt. Gezondheidsraad, oktober 2016.